

CINTORÍNY

NA PUSTOM

Najstarší známy cintorín bol na Pustom, hneď nad Cigánskym Járkom. Nevieme kedy sa tam pochovávalo, ale keď Pusté ešte nebolo zastavané, tej lokalite sa hovorilo „na cinteri“. Pri zemných prácach tam často vykopávali pozostatky spráchnivených rakiev aj s klincami a kostier - keď sa tam cez 2. svetovú vojnu kopali zákopy, keď sa do svahu hĺbili jamy pre zemné pece na vypaľovanie surovej tehly, či keď sa tam začali kopať základy pre domy. Naposledy tam boli pochovaní traja nemeckí vojaci, ktorí padli v apríli 1945 pri prechode frontu cez Lehotu, ale po vojne si po ich telá prišli a previezli do Nemecka.

PRI KOSTOLE

Okolo kostola bolo kruhové kamenné opevnenie a cintorín, kde pochovávali významných alebo bohatých obyvateľov obce - richtárov, úradníkov monarchie... Cintorín mal aj drevenú kostnicu. Posledný pochovaný na cintoríne pri kostole je Ondrej Kováč-Križánek (1836-1909). Kríže na tomto cintoríne boli liatinové, niektoré s kamenným podstavcom. Pri oprave kamennej ohrady okolo kostola v rokoch 1964 a 1973 sa do nej zamurovali aj staré náhrobné kamene. Niektoré z nich mali nemecké nápisy. Jeden z nich patril Susanne Vlassek, ktorá zomrela v roku 1826 ako 69-ročná. V roku 1822 bol mýtnikom Kristián Anton Vlašek...

Počas druhej svetovej vojny boli pri kostole pochovaní aj štyria padlí ruskí vojaci a jeden neznámy civil, ale po vojne, vo februári 1946 ich telá exhumovali a previezli na bratislavský Slavín. Vykopávať ich museli bývalí gardisti.

NA STRÁŽACH

Ďalší cintorín bol na Strážach, vedľa terajšej školy. Pochovávalo sa na ňom až do roku 1907. Hroby boli obyčajné, bez ohrád, rástla na nich tráva, nič sa na ne nesadilo, náhrobné kríže boli len drevené. Cintorín zrušili, pretože vykopané hroby sa často až po vrch naplnili vodou a hrobári museli truhlu s nebožtíkom niekedy doslova potápať.

NA CHRÍBE

Od roku 1907 sa pochováva na terajšom cintoríne na vršku Chríb. Rozdelený je na katolícku a evanjelickú časť. Najstaršia časť je nad domom smútku, asi od roku 1942 sa pochovávalo od centrálného kríža smerom k družstvu a od roku 1978 v časti smerom k železničnej trati.

Pôda na tomto cintoríne je veľmi kamenistá a kým sa hroby kopali ručne, často sa muselo skale jednoducho „uhnúť“. Preto sú hroby v starších častiach všelijako kľukato. Hroby kopali a o cintorín sa starali hrobári. Za jeho kosenie mali „v úžitku“ seno z neho. Na cintoríne na Chríbe bola najprv drevená, neskôr murovaná márnica, postavená v roku 1964. Nikdy sa z nej nepochovávalo, používala sa ako sklad náradia pre hrobárov. Okrem toho v nej bývali uložené máry a jednoduchá doštená truhla pre prípad, že by obec na vlastné náklady musela vystrojiť pohreb niekomu neznámemu pri náhodnom úmrtí v jej chotári. Naposledy sa truhla i márnica (ešte tá drevená) použili pre žobráka, ktorý zhorel pri požari Kováčech pajty v máji 1956. Ten však nie je pochovaný v Lehote, lebo sa ho podarilo identifikovať, takže bol v našej truhle prevezený do svojej dediny.

Až do otvorenia domu smútku v roku 1994 sa pochovávalo z domu. Nebožtík bol od úmrtia až do pohrebu „výstretý“ doma buď na plachtou prikrytých doskách alebo dverách, vysadených z pántov, kým sa nezadovážila truhla. V deň pohrebu chlapi niesli truhlu na márach na pleciach z domu až na cintorín. Keď sa s truhlou vychádzalo z domu, trikrát sa s ňou uderilo o prahu domu „na rozlúčku“. Slobodných niesli na „drúčkoch“. Keď zomrel mladý slobodný mládenec, niesli truhlu na drúčkoch v bielom oblečené slobodné dievčatá. Niesť truhlu sa v Lehote považuje za česť a za poslednú službu preukázanú zomrelému. Prvé metre to vždy robili najbližší príbuzní, ktorých potom ochotne striedali ďalší účastníci pohrebu. Až v posledných rokoch to niektorí pozostalí prenechávajú pohrebným službám.

KRÍŽOVÁ CESTA A DOM SMÚTKU

Pred začatím stavby domu smútku bola v roku 1990 vybudovaná na kopec Chríb nová cesta s asfaltovým povrchom. Z iniciatívy nášho občana záhradníka Milana Šuleka boli popri tejto ceste vysadené tuje, ktoré tvoria akoby zelené kaplnky pre jednotlivé zastavenia krížovej cesty. Vzhľad zastavení navrhol tiež náš občan, Ján Brídzik, krížová cesta bola do dnešnej podoby dokončená a osvetlená v roku 2003. Dom smútku bol otvorený v roku 1994. Stavali ho zamestnanci obce.